
Ročník 21/2023

číslo 1 - červenec

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

opět se nám přiblížila doba prázdnin a já děkuji redakci Svojanovin za již tradiční prostor pro krátké shrnutí uplynulých měsíců a připomenutí toho, co nás čeká.

V měsíci květnu byla, po získání dotačního titulu, realizována výměna a modernizace bezdrátového rozhlasu, a proto v současné době již na celém území městyse rozhlas funguje ve vysoké kvalitě. Rozhlas by měl být díky novým technologiím využíván i ve spolupráci s jednotkami integrovaného záchranného systému při mimořádných událostech. Jsem velmi rád, že se celý projekt, po letech čekání na dotaci, podařilo dovést do zdárného konce. V souvislosti s modernizací rozhlasu městys Svojanov rovněž využil možnosti dotace na zhotovení digitálního povodňového plánu, který výrazně zrychlí a zjednoduší práci při záchrane osob a majetku v případě ohrožení povodní.

V průběhu léta bude probíhat rekonstrukce havarijního stavu kuchyně v MŠ Starý Svojanov tak, aby mohla být dále využívána v plném rozsahu jako dosud. Stavební práce by měly začít 7. července a předání nové kuchyně proběhne na konci prázdnin.

Také se zpracovává nezbytná administrativní část nutná k podání žádosti o dotaci na revitalizaci hřiště a zázemí na Sokolské zahradě ve Svojanově. Ve věci aktuálně dochází ke schvalování projektu.

Ještě krátce z kultury.

V úvodu roku 2023 nás po nucené dvouleté přestávce, způsobené Covid 19, čekal tradiční ples na radnici ve Svojanově. Účast byla hojná, návštěvníci spokojeni a nezbyvá, než doufat, že v brzké době nás již žádné vynucené přerušení tradice plesů nečekají. Z kulturních akcí bych rád vyzdvihl

celodenní výlet do poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře a do přílehlého kláštera s interaktivní prohlídkou. V minulých dnech jste měli možnost navštívit vernisáž výstavy fotografa Jaromíra Šimka. Výstava bude v budově radnice k vidění za dobrovolné vstupné až do 6. 8. 2023. Proběhl další ročník pochodu Závišova škorně s krásnou a zajímavou trasou, pro filmové nadšence mají pak organizátoři letního kina na hřišti u rybníka nachystán na celé léto bohatý program. V neposlední řadě bych Vás chtěl všechny pozvat na slavnostní zahájení léta na hřišti u rybníka, kde si nejprve děti vyzkouší slavnou éru Vikingů, a následovat bude do pozdních hodin program pro dospělé.

Chtěl bych touto cestou velmi poděkovat Vám všem, kteří se podílíte na kulturních akcích městyse, protože děláte náš život bohatší a pestřejší a pomáháte udržovat pospolitost v naší krásné obci.

Závěrem mi dovolu,te, abych Vám popřál příjemné a pokud možno odpočinkové prožití krásných letních dnů, aby v nás trocha toho „slunce v duši“ zůstala co možná nejdéle.

Lukáš Havlíček
Starosta městyse Svojanov

MÍSTOSTAROSTA INFORMUJE

- Jednotka sboru dobrovolných hasičů městyse Svojanov vyjžděla v roce 2022 k rekordnímu množství zásahů, celkem k dvaadvaceti. Většina zásahů byla odstraňování popadaných stromů, dále spolupráce se složkami integrovaného záchranného systému, požáry, ale i dopravní nehoda. Za zmínku stojí především pátrání po pohřešovaných osobách a požár kravína v Jedlové. Dovolte mi, abych poděkoval všem členům jednotky za jejich odvedenou práci v loňském roce. Těším se na další spolupráci.
- tak jako v minulých letech i letos žádáme Pardubický kraj o dotace na dovybavení věcnými prostředky pro naši jednotku sboru dobrovolných hasičů městyse Svojanov.
- tento měsíc byl schválen nový povodňový plán městyse Svojanov, nově byla složena povodňová komise a povodňové hlídky. Zároveň byli osloveni majitelé potřebné techniky, kterou by bylo možno v případě potřeby použít.
- na jaře letošního roku byla provedena oprava havarijního stavu oplocení zahrady u mateřské školy ve Starém Svojanově. Opravu provedla firma EVT stavby s.r.o. A já věřím, že z nového plotu mají děti, rodiče a hlavně personál mateřské školy velkou radost.
- jednou z několika plánovaných investičních akcí je i rekonstrukce cesty na Kopec, která byla v loňském roce zaměřena geometrickým plánem a následně proběhly dohody o výkupu a prodeji pozemků. V současné době žádáme na Ministerstvu pro místní rozvoj o dotaci na její opravu.
- v lesích městyse Svojanova i nadále pokračujeme v likvidaci kůrovcem napadeného dříví, úklidem po těžbě a přípravě pasek na zalesnění. V loňském roce se nám podařilo zakoupit k obecnímu traktoru vyvážecí vlek na dříví, který používáme mimo jiné i k rozvozu palivového dříví našim občanům. V prodeji palivového dříví pokračujeme i v letošním roce stejně jako v možnosti výroby palivového dříví formou samovýroby.

S pozdravem Ing. Michael Jedlička

Z KULTURNÍHO A SPOLEČENSKÉHO ŽIVOTA

První společenskou akcí letošního roku byla tradiční Tříkrálová sbírka, které se zúčastnily 4 skupinky králů. Tyto skupinky obdržely od dárců 22 170,- Kč. Velké poděkování Vám všem.

	2020	2021	2022	2023
Svojanov	16 123,00 Kč	15 837,00 Kč	18 620,00 Kč	22 170,00 Kč

V sobotu 18. března v 15 hod. občané Svojanova uctili památku Ing. Josefa Graciase u příležitosti jeho nedožitých 55. narozenin a to nejdříve v 15 hod. na hřbitově, položením kytice,

VZPOMÍNKA

NA PANA
STAROSTU
ING. JOSEFA
GRACIASE

poté na náměstí odhalením pamětní desky

a následně i ve svojanovské radnici promítáním prezentace - průřezu z jeho působení, doprovázené hudbou a zpěvem manželů Marie a Marka Fedrselových.

25. března byly prostory radnice zaplněny karnevalovým veselím. **Karneval** pořádala MŠ Starý Svojanov a SDH Předměstí. O program a dobrou náladu dětí i dospělých se postaral DJ David.

30. dubna SDH Předměstí zorganizoval s úspěchem tradiční **Pálení čarodějnic**, tentokrát s Čarodějnickou školou. Adepti čarodějnictví, pod dohledem zkušených čarodějnic, vykonávali různé čarodějnické dovednosti. Samozřejmě se za soumraku rozhořela i vatra a návštěvníkům bylo k dispozici občerstvení.

VÝSTAVA FOTOOBRAZŮ

Jaromíra Šimka

Vernisáž 24. 6. v 16 hod. na radnici městyse

SVOJANOV

Výstava bude otevřena od 24. 6. do 6. 8. 2023
v pondělí až sobotu 10 - 16 hod., v neděli 10 - 14 hod.

Když se potkáte s panem ŠIMKEM a máte možnost s ním promluvit, je to, jako byste se dávno znali. Napříč tomu, co všechno zná a umí, je skromný a na nic si nehraje. Znam ho už dlouhá léta jednak z doby jeho svojanovského chataření, jednak ze svojanovských akcí, ale i z jeho sobotních cyklistických i koňáckých zastávek u nás na kus řeči i na koláče. Vždy optimistický, vzpomínající na prožitý čas dětství v prarodičů na Předměstí (říkalo se tam U Hertvíků), vždy také plný humoru a plánů.

Mnohé se mu splnily, důkazem je jeho práce profesionálního fotografa s uměleckým zaměřením a vztahy k lidem i k přírodě.

Pan Šimek v průběhu posledních let vystavoval několikrát s významným brněnským, už nežijícím výtvarníkem, Rudi Lorencem. I ve Svojanově už jednou vystavoval, a to na hradě, ale letos, jsme velmi potěšeni, přijal naše oslovení, a proto jsme mohli jeho výstavu zahájit i v podhradí. Výstava potrvá do 6. srpna a obrazy je možné zakoupit po dohodě s autorem. J. B.

Městys Svojanov zve na akce léta 2023

SDH Předměstí vás ♥ zve na akci

Zahájení prázdnin

S VIKINGY

sobota 8. 7. 2023
od 14.30 h
hřiště na Předměstí

Vstupné dobrovolné
Občerstvení zajištěno

Tematické soutěže
Výtvarná dílna
PĚNA!!!

Následuje:
fotbalové utkání:
ŽENATÍ x SVOBODNÍ
večerní AFTER PARTY

Letošní **pout' na Majdalence 23. července** bude probíhat opět tradičně a to mší svatou v 11 hod., popoledním poslechem dechové hudby, odpoledním požehnáním a celodenním pout'ovým prodejem. Loňského roku byla poslední pro pana faráře Stanislava Tomšíčka, letos bude první pro pana faráře Marka Poláčka.

Obecní knihovny Svojanov - Starý Svojanov - Dolní Lhota zvou všechny příznivce na tradiční akci **Pohádková cesta Františka Povídálka**. Akce je určena rodičům s dětmi a je připravena na sobotu 29. července. Za příznivého počasí bude zápis v knihovně v městečku Svojanov (cykloturistická ubytovna) od 13 do 14 hodin. Dle mapy potom zapsaní účastníci vyrazí za rytíři a strašidly, tajemnými místy Svojanova až na hrad, kde je možnost prohlídky hradu dle výběru okruhu. Na akci není třeba se objednávat. Vstupné je dobrovolné. Těšíme se na Vás.

Vaše knihovnice

Obecní knihovna

Svojanov – Dolní Lhota – Starý Svojanov

zve všechny děti ze Svojanova a okolí i s rodiči na akci

Pohádková cesta Františka Povídálka

v sobotu 29. července 2023

od 13 do 18 hodin

*Zápis dětí bude probíhat v budově knihovny
ve městečku Svojanově (ubytovna) od 13:00 do
14:00 hodin, děti obdrží mapu a herní plán a
vydají se s rodiči cestou Františka Povídálka, která
prochází zajímavými místy Svojanova a končí
na hradním nádvoří,
následuje prohlídka hradu s průvodcem.
Na cestě na děti čekají zajímavé úkoly, různá
překvapení i tajemné bytosti z knihy Tajemný hrad
Svojanov.*

*Přijďte se pobavit, strávit s dětmi příjemně
prázdninové odpoledne a poznat Svojanov.*

Vstupné dobrovolné

LETNÍ KINO U RYBNÍKA 2023

DO 12. 7. PROBÍHÁ NA FACEBOOKU ANKETA O FILMY NA VAŠE PŘÁNÍ. ZATÍM TO VYPADÁ, ŽE NÁS JEDNÍM VEČEREM PROVEDE PAMELA A OBČERSTVENÍ BUDOU PRODÁVAT KAREL A KAREL. V SRPNU ASI PŘIVÍTÁME BORATA :-)
DĚTEM CHYSTÁME HARRYHO POTTERA

SOBOTA 26. 8. 2023

ZÁJEZD MORAVSKÝ KRUMLOV – SLOVANSKÁ EPOPEJ

PROGRAM:

ODJEZD CCA V 10:00 HOD.

13:00 PROHLÍDKA SLOVANSKÉ EPOPEJE

OSTATNÍ PROGRAM BUDE UPŘESNĚN V SRPNU

CCA 18:00 ODJEZD

CCA 20:00 PŘÍJEZD DO SVOJANOVA

VSTUPNÉ CCA 200 KČ

MÁTE-LI ZÁJEM, VOLEJTE 731 61 20 78 P. KOPECKÁ

SLOVANSKÁ EPOPEJ – 20 PLÁTEN ALFONSE MUCHY

„Již roku 1900 předsevzal jsem si zasvětit druhou polovici svého života práci, jež by pomáhala budovati a utužovati u nás cit národního uvědomění.

Jsem přesvědčen, že vývoj každého národa může se zdarem pokračovati jen tehdy, vyrůstá-li organicky a nepřetržitě z vlastních kořenů národa a že k zachování této kontinuity je nezbytná znalost jeho historické minulosti.

V literatuře máme překrásná díla, jež národu – lidu staví před duševní zrak běh našich dějin – tu slavných –tu smutných.

I v hudbě symfonie a cykly, vážící se k naší historii, probouzejí lásku k vlasti cestou umění. Chtěl jsem promluvit svým způsobem k duši národa, k tělesnému zázraku, jež nejrychleji dojmy přenáší k vědomí.

Obraz působí, řekl bych, agresivně: bez ohledu vniká otevřeným okem do duše. Jest věci pozorovatele, aby s ním naložil po své vůli. Může jej přejít, nepřipouštět si ho do vědomí, anebo sveden vnějškem díla zastaví se před ním, a snad i pátrá po jeho obsahu a významu, a nakonec i najde v něm ono jádro, buď krásy, nebo pravdy, kvůli němuž povstalo.

Práci tuto, nyní dokončenou, považoval jsem za svou povinnost. Uskutečnění tak velkého díla bez hmotných prostředků bylo nemožné.

Přítel můj, pan Charles R. Crane, jenž ač Američan, má velkou lásku ke Slovanstvu, pochopil moje snahy a pomohl můj sen realizovati. V roce 1910 v Chicagu sjednali jsme spolu, že on pomůže nésti náklad spojený s mým dílem, jež dáno bude městu Praze darem.

Střehl jsem ve všech obrazech všeho, co by mohlo připomínati strohé spory a krev ve sporech prolitou.

Účelem mého díla nikdy nebylo bořit, ale vždy stavět, klást mosty, neboť nás musí všechny živit naděje, že celé lidstvo se sblíží, a to tím snáze, dobře-li se pozná navzájem.

Šťasten budu, bude-li mně dopřáno přispěti skrovnými silami k tomuto poznání – aspoň a zatím u nás, v naší rodině slovanské.“

Praha 1929, Alfons Mucha

Ilona Kopecká

Všechny připravované prázdninové akce čekají na Vaši návštěvu a srdečně na ně zvou pořadatelé.

Mgr. Petra Reslerová, předseda KV městyse

VÍME, ŽE

- díky zaměstnancům obce je na obecních plochách vysečená tráva a upravené hřbitovy
- přes prázdniny je zajištěn provoz informačního centra od 1. 7. do 31. 8. 2023
pondělí – sobota od 10:00 do 16:00 hod., neděle od 10.00 do 14 hod. za pomoci mladých brigádníků
- každou neděli v 17 hod. se hraje na hřišti u rybníka fotbalové utkání místních fotbalových nadšenců;
- o pořádek kolem rybníka Šindelky pečlivě pečuje pan Jan Borůvka
- členové SDH Předměstí jsou v požárním sportu úspěšní

20. 5. proběhla v Nedvězí okrsková soutěž. Družstvo mužů přivezlo ocenění za 1. místo.

V letošních soutěžích v TFA – 4 FIRE Moravská liga TFA

se Pavlína Vaverková 16. 4. v Podolí u Brna umístila

na 3. místě z 12 závodnic, 7. 5. v Olešnici n. Mor.

na 5. místě ze 13 závodnic a 25. 6. v Trpíně na 2. místě

ze 14 závodnic;

- na radnici byla nově zrekonstruovaná a vybavená kuchyňka pro potřeby přípravy občerstvení na různé kulturní akce
- pro orientaci turistů v obci přibyly další nové informační značky pomístních částí

Z MATEŘSKÉ ŠKOLY

Ve druhém pololetí školního roku 2022-2023 se náš kolektiv malých kamarádů rozrostl o další tři děti, a to o Jonáška Vaňku ze Starého Svojanova, Jiříka Luňáčka a Tobíka Žižku z Vítějevsí. Celkem máme tedy 21 dětí.

Letošní zima byla všelijaká, přesto jsme si s dětmi zimu ve školce přivolávali různými pokusy, tvořili jsme, a když konečně napadl sníh, chodili jsme lopatovat, klouzat se a stavět sněhuláky. Postupně jsme se už začali všichni těšit na jaro a také lepší počasí. Letos jsme si na něj museli ale dlouho počkat.

Blížila se také doba zápisů do ZŠ, a proto jsme s předškoláčky opakovali všechno, co by měli k zápisu umět. K zápisu šlo 6 dětí a musím říct, že byly velmi šikovné.

V květnu proběhl zápis do MŠ, ve kterém jsme přijali 4 nové děti, které nastoupí od září 2023. Do MŠ nám každé dva měsíce jezdilo divadlo JOJO a také proběhl výchovný koncert pana Kubáta z Litomyšle s příběhem o Wolfíkovi (W. A. Mozart). Velký úspěch měl i dětský karneval na radnici ve Svojanově, který pořádáme ve spolupráci s SDH Předměstí. A už jsme se chystali na tradiční výlet s rodiči, tentokrát do ZOO Jihlava. Výlet se vydařil, počasí bylo parádní a parta rodičů výborná 😊.

Červen utekl, ani nevíme jak, a už jsme se připravovali na ukončení školního roku se slavnostním pasováním předškoláčků panem starostou městyse Svojanova. Po programu proběhlo pohoštění v altánu a odvážné děti mohly s námi přespat do druhého dne ve školce. Děti procvičovaly program, kterým se chtěly ukázat nejen rodičům, ale sourozencům, babičkám a

dědečkům a všem, kteří je mají rádi. Letos odlétly do nové etapy života: **Emilka Málková, Adrianka Tulisová, Kristýnka Žižková, Honzík Brzkovský, Jiřík Kovář a Matvii Tretiak.**

S těmito dětmi jsme strávili velice tvořivý školní rok plný her, radosti, přátelství, někdy i malého hašteření, ale hlavně velkých pokroků dětí. Říká se, že dobří rodiče dávají dětem kořeny a křídla. Kořeny proto, aby věděly, kde jsou doma. Křídla proto, aby mohly odletět a zase se vrátit. Mateřská škola kořeny rozvětví, posílí. Dětským křídílům pomůže odletět a vyzkouší si to, co se naučily.

Chtěla bych dětem touto cestou poděkovat také za to, co všechno naučily ony nás, protože nejen dospělí mohou někoho něco naučit. Přála bych si, aby jim zůstal jejich zájem o vše, co se kolem nich děje, aby měly ve škole štěstí na dobré učitele, které se zajímají o současné trendy ve vzdělávání a kterým jde především o děti, a hlavně, aby měly štěstí na pravé kamarády, bez kterých to v životě nejde.

Velkou změnou projde o letošních prázdninách školní kuchyně, která bude kompletně zrekonstruovaná, aby odpovídala náročným hygienickým požadavkům. Moc se na to těšíme a věřím, že se tam bude paní kuchařce pracovat ještě krásněji 😊. Rekonstrukce bude realizována z finančních prostředků zřizovatele.

Na závěr bych chtěla poděkovat celému týmu MŠ za obětavou, láskyplnou a energickou práci s dětmi a pro děti. Rodičům za projevenou důvěru, protože nám svěřují to nejcennější, co mají, za spolupráci a tento rok i za trpělivost při rekonstrukci kuchyně, protože bude MŠ uzavřena skoro celé prázdniny. Velký dík patří i zřizovateli za financování kuchyně, za vstřícnost při řešení našich požadavků a za celkovou spolupráci.

Za náš kolektiv přejeme všem krásné léto, zábavná dobrodružství, spoustu zážitků, sluníčka, odpočinku a vše krásné, co k létu patří.

Veronika Bačovská, DiS., ředitelka MŠ

NEJEN K PRÁZDNINOVÉMU ZAMYŠLENÍ

PÁR ŘÁDKŮ OD NAŠICH ŠKOLÁKŮ

O tůňce

Na kraji louky byla tůňka, ze které vytékal potůček a tekla do malého rybníčku. V rybníčku žilo mnoho vodních živočichů a nemohli se dohodnout, kde má který své místo.

Jednoho dne už to vodoměrku přestalo bavit a rozhodla se, že z rybníčku odejde. Šla proti proudu potoka, až došla tůňce, která se jí moc zalíbila. Usedla na hladinu a ptala se: „Tůňko, tůňko, kdo v tobě žije?“ Nikdo se neozýval, tak zůstala. Po nějaké době se rybička Bělička rozhodla, že rybník také opustí. Vydala se proti proudu a doplávala k tůňce. Moc se jí zalíbila a ptala se: „Tůňko, tůňko, kdo v tobě žije?“ „Jenom já, vodoměrka, ale jestli chceš, můžeš tu být se mnou.“ Žili si spokojeně v čisté vodě.

Najednou se stala hrozná věc. Přišla zlá bouřka a do rybníčku natekla voda s chemickým postřikem. V rybníčku nastal zmatek. „Umřeme! Kam půjdeme?“ Najednou, kde se vzala, tu se vzala, od potoka volá rybička Bělička: „Pojďte za mnou, já vás zachráním!“ Všichni se divili, jak by to udělala. „Když mi slíbíte, že se nebudete hádat o místo ve vodě, tak můžete, než se rybníček vyčistí, zůstat v tůňce.“ Všichni slíbili, že se hádat nebudou a byli rádi, že mají čisté bydlení. Za nějakou dobu poslali vodoměrku, aby zjistila, jestli je voda v rybníčku už čistá. Vodoměrka se vrátila: „Je čistá! Můžete se vrátit!“ To byla radost. Vrátili se všichni i vodoměrka s Běličkou. Vždyť by jim v tůňce bylo samotným smutno.

Monika Vaverková, 6. třída

Příběh o vodě, který se mi zdál.

Šla jsem spát a nemohla jsem usnout. Dostala jsem žízeň, tak jsem se šla do kuchyně napít. Vypila jsem celou sklenici vody. Pak jsem konečně usnula. Když jsem se ráno vzbudila, šla jsem se znovu napít. Napouštěla se mi voda do sklenice a já si vzpomněla, že se mi o ní vlastně tuhle zdálo.

Jela jsem na návštěvu k tetě do nějakého velkého města a tam jsem už zase dostala žízeň. Teta mi nalila vodu, kterou jsem ihned vyplivla do umyvadla. Najednou ze sklenice vystoupila postava, která si sedla na kuchyňskou linku. Viděla jsem, že ta postava je hodně bílá a smutná. Tak jsem se ptala: „Kdo jste a proč jste tak bílá a smutná?“ Postava odpověděla: „Jsem voda z tvé sklenice a prožila jsem dlouhou cestu. Na začátku cesty jsem ani tak bílá nebyla.“ Pak mi vyprávěla, že se narodila v lese jako malý pramínek a spokojeně tekla čistým potůčkem až k řece, ke které se připojila. A tady začal její smutný příběh. Do řeky tekly různé odpady, které ji znečišťovaly. S řekou došla až do čistírny odpadních vod, kde ji chemicky upravovali a pak potrubím až k tetě do kohoutku. Už jsem věděla, proč mi nechutnala, proto byla tak bílá a nedobrá. Můj sen skončil. Byla jsem ráda, že se ráno můžu napít dobré a neupravené vody z naší studny.

Natálie Reslerová, 7. třída

Voda – proč je důležitá

Bereme vodu jako samozřejmost, plýtváme jí a ani nepřemýšlíme nad tím, co by se mohlo stát, kdyby nám jednoho dne došla. V ní vznikl život a bez ní by skončil za velmi krátkou dobu. Voda se vypařuje z vodních toků, jezer, oceánů, rostlin a jiných zdrojů díky Slunci, které dodává Zemi teplo a světlo. Z kapaliny se mění v páru, pluje v podobě mraků v atmosféře a později se vrátí zpátky na zemský povrch ve formě deště.

Různé druhy vody se prodávají v obchodech, minerální je z nich nejzdravější. Džusy s obsahem vody a ovocné šťávy by byly zdravé, jestliže by tam nebyly chemické koncentráty.

Pitná voda jistě dochází, avšak většina lidstva si neuvědomuje, čím by to mohlo skončit. Zatím je solené vody hojnost, pitné zbývá 10%, ledovce s pitnou vodou tají kvůli znečištění a oteplování planety, a proto jí postupně ubývá. Kvůli tomu se používá odsolování vody, kdy se ze solné vody prostřednictvím odstranění většiny soli stává pitná, jenom tohle nám ale nepomůže. Musíme jí také začít šetřit. Neplýtvat vodou při osobní hygieně, nemýt nádobí pod tekoucí vodou, kupovat jen to, co potřebujeme. Když se nezměníme, tak nás postihnou války, hlad, žízeň a potom smrt. Lidstvo a všechno živé včetně rostlin – celá modrá planeta doslova vyschne.

Sofia Čujko, 8. třída

Voda je základ života

Všichni lidé ví, že je voda základ života, že o vodu je potřeba pečovat. Pečují lidé o vodu? Starají se, aby jí byl dostatek, aby byla čistá pro člověka, ale také pro zvířata a rostliny? I pro ně je voda důležitá. Když nebude mít vodu příroda a zemře, nebudeme žít ani my! Každá rostlina i zvíře i v poušti jsou závislí na vodě.

Kdy lidem dojde, že se nedá žít tak, jak žijí doted? S vysokými požadavky. Lidé sami sobě škodí znečišťováním vody, vyhazováním odpadů, černým skládkami u vody, vypouštěním chemikálií do vody a kácením pralesů. Znečištěnou vodu pak pijí zvířata a tím umírají. Rostliny umírají suchem pro nedostatek vody z důvodu velkých veder.

Když nebude voda, nebude ani život na Zemi. A tak každý s nápravou musí začít sám u sebe.

Alexandr Resler 8. třída

Voda, základ života

Voda je potřeba k životu a všichni ji potřebují. Vždy to tak bude. Pokud dojde voda, takzvaně nebude nic. Vodu pijí lidé, zvířata, stromy... atd. Co když dojde ropa? Lidé najdou jinou alternativu. Když dojde inkoust? Lidé vymyslí něco jiného. Ale když dojde voda, lidé neudělají, ani nevymyslí nic. Proto se nesmí plýtvat.

O nedostatku se nemluví. Lidé jí plývají, neváží si jí, znečišťují ji. Všichni jsou závislí na vodě, i když pijí jenom minerálky, kofoly, energetické nápoje. Ve všem je voda. Lidí je čím dál víc, vody je dost. Ale co když začne docházet? Do cesty naší planety se připletlo globální oteplování. Oceány pohlcují velkou část oxidu uhličitého. S narůstající teplotou klesá jejich schopnost absorpce oxidu uhličitého. Ledovce tají.

Už bychom se měli všichni zamyslet nad tím, jak vodou plýtváme a špiníme ji. Máme se k ní chovat ohleduplně. No, bude to ještě těžké „bojovat“ o vodu.

Karolína Graciasová, 8. třída

Voda -velké téma. Zamýšlely se děti, zamysleme se i my.

Z KNIHOVNY

Obecní knihovna - Dolní Lhota - otevřeno každé pondělí od 17 do 18 hodin.

K zapůjčení je pro vás připraveno mnoho knih s různou tematikou. Přijďte si s dětmi vypůjčit pohádkové knihy i dobrodružné příběhy, první čtení pro děvčata i chlapce. Pro mladší i starší je tu výběr cestopisů, životopisů, detektivek, historických románů, románů odrážejících skutečný život i těch smyšlených. Nově je možnost zapůjčení časopisů s články o různých historických událostech. Nechcete, aby se vám doma hromadily knihy, a přesto rádi čtete a dozvídáte se nové věci? Obecní knihovna je tu pro vás, jako služba pro občany městyse Svojanova, zcela zdarma. Těším se na vaši návštěvu.

Jitka Olšánová - knihovnice z Dolní Lhoty

PÁR ŘÁDKŮ OD RODÁKŮ

Za poznáním a odpočinkem do Žďáru nad Sázavou

Ze Svojanova jsme autobusem vyrazili v sobotu 27. května kolem poledne. Naším cílem byl poutní kostel svatého Jana Nepomuckého na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou, který patří mezi nejvýznamnější stavby barokní gotiky a který jsme do té doby znali pouze z pohlednic. Od roku 1994 je kostel zařazen na seznam světových kulturních památek UNESCO. V současné době probíhá rekonstrukce ambitu s pěti kaplemi a pěti branami, který kostel obklopuje. Nadšený průvodce nám poutavě vyprávěl o životě patrona a světce tohoto kostela Janu Nepomuckém a vysvětloval zajímavou symboliku hvězd a čísel této mimořádné památky. Půdorys kostela je ve tvaru pěticípé hvězdy a kostel je dílem českého architekta italského původu Jana Blažeje Santiniho. Obdivovali jsme nádheru vnitřních prostor a oltáře.

Poté následovala návštěva interaktivního Muzea nové generace, která nadchla hlavně děti a mladší cestující. U vstupu dostal každý z nás - včetně dětí - sluchátka a muzeem nás provázel hlas mnicha a malé holčičky. Nahrávku bylo možné opakovaně spustit nebo zastavit. Každý si procházel svým vlastním tempem. U každého čísla jsme si tak mohli přehrát nahrávku, která moderním způsobem popisuje vystavený exponát. Vše je doplněno barevným osvětlením, hrou stínů a barev a promítáním krátkých videí. Dozvěděli jsme se o historii nedalekého kláštera a zámku, o životě mnichů nebo o významných objevech, např. z oblasti matematiky nebo biologie člověka.

Na konci virtuální prohlídky na nás čekala příjemná kavárna s dobrotami, kávou a venkovním posezením. Odpočinek s výhledem na Zelenou horu ocenili hlavně starší cestující. Výlet jsme zakončili večeří v nedaleké restauraci Táferna. Zpět do Svojanova jsme dorazili kolem osmé hodiny večer plni zážitků a dojmů z příjemně strávené květnové soboty. Počasí nám přálo a lákalo k focení.

Nezbývá, než poděkovat paní Iloně Kopecké za perfektně zorganizovaný a naplánovaný program. Už teď se těšíme na další společný výlet.

Aneta Moravcová

TROCHA HISTORIE

Končí se školní rok, tak pojdme nahlédnout do školní kroniky. Konkrétně do Kroniky školy v Dolní Lhotě. Kronika začíná krátkým popisem obcí Lhota Dolní, Lhota Jobova, Hutě, Studenec, Předměstí a pak na další straně zápis pokračuje:

„Všechny tyto osady a Městys Svojanov tvořily dohromady jednu politickou školní i farní obec se svým středem v M. Svojanově. Teprve v létech 70. (19. století) po vyjití nových školních zákonů použilo obyvatelstvo obcí: Lhoty Dolní, Studence, Hutí a Lhoty Jobovy dobrodiní těchto zákonův a usnesla se ve valné hromadě občanstva na zřízení samostatné školní obce v Dolní Lhotě.

Původ školy 1871

Z příčiny té podána žádost ku Slavné c.k. okresní školní radě v zřízení nové školy; nařízená byla volba prozatimní Místní školní rady v roce 1871, do kteréž byli zvoleni pánové Jan Klíma Rolník ze Studence, František Křibský ze Studence, Jan Gracias č. 8 z Dolní Lhoty, Josef Gerneš z Předměstí a Josef Leinweber, starosta z M. Svojanova. V příčině stavebního místa konáno několik Komisionálních šetření, kteráž týkala se též vymezení obce školní. V šetření pravém usneseno a ustanoveno by školní obec sestávala z osad: Lhoty Dolní, a Jobovy, Hutí, Studence a šestnácti domovních čísel z Předměstí nejbližše Lhotě Dolní sousedících. Poněvadž však nestalo se v stavebním místě žádného konečného usnesení mezi povstalými stranami, nechtělo oněch 16 čísel domovních ve svazku nové školní obce zůstatí a majetníci ti podali odvolání ku Slav. C. k. o. šk. radě proti přiškolení ku Dolní Lhotě; odvolání toto bylo zamítnuto a Veleslavná c. k. zemská rada školní nařídila přiškolení těchto majetníků ku Dolní Lhotě a povolila zároveň v zasedání svém 28. dne m. listopadu 1871 vyškolení všech jmenovaných osad z M. Svojanova a zřízení pro ně samostatné jednotřídní obecné školy v Dolní Lhotě. Počet žáků z osad těchto byl 94. Na jaře r. 1872 schválila c. k. okr. Školní rada potřebné plány a rozpočet nákladů, kterýž vykazoval potřebnou částku 5 000 zl. Výlohy tyto měly býti kryty: občany, subvencí ze zemského fondu, a dárci. Ze zemské subvence dostala se na stavbu 1000 zl. J. V. František Josef I. Věnoval ze soukromé pokladny své milostivě 100 zl. Občanstvo platilo ku krytí nákladů přirážku 300% ku všem přímým daním. Konečně na jaře 1883 přikročeno ku stavbě budovy školní na rozhraní Studence a D. Lhoty.

V neděli 18. května 1872 byl základní kámen důstojným Pánem K. Göblem za asistence vel. P. Františka Grichla z M. Svojanova důstojně posvěcen. Obyvatelstvo nešetříc svých prospěchů mělo na zřeteli dokončení započaté stavby, kterouž řídil p. Josef Jedlička, mlynář z Předměstí. Panu Jedličkovi náleží zásluha, že stavba ku předu zdárně pokračovala, neboť bylo zápasiti s nedostatky a mnohými obtížemi, které ve zdárné provedení kladli majetníci přiškolení z Předměstí zpěčující se bráti účastenství ve krytí nákladů ač kvůli jejich dítkám školní budova prostornější stavěti se musela. Stavba konečně ku konci října a na počátku listopadu 1872 ukončena a na jaře roku 1873 s slavným způsobem důstojným panem farářem K. Göblem vysvěcena za účastenství obyvatelstva z celého okolí. V měsíci červenci 1873 byl Slavnou c. k. okr. Školní radou za vhodnou k účelům školství uznána, a tak svému účelu odevzdána.

(Pozn. Pro nedostatek způsobilých učitelů se vyučování žáků přesunulo až na září 1874. Prvým výpomocným učitelem byl pan Josef Koukal z Poličky)

Tento nemaje zkoušek aniž velkého předběžného vzdělání vyučoval mládež školní: čtení, psaní a počítání. Život jeho dle vypravování lidu byl tichý a působení jeho ve škole pokud síly jeho stačily příčinnivé a svědomité. Působil zde pouze jeden rok. Dle uchované matriky napsáno bylo v tomto roku ku návštěvě školní 94 žákův."

Jana Bačovská, kronikářka

NA PRÁZDNINY

Letní ráno (Holki)

Každý to musí znát
Když slunce v létě
vychází
Tak svý zlato jen tak
rozhází
Jen pár paprsků
A všechno svítí
V rádiu začnou hrát
Ta píseň se mi vážně líbí
Já už vím co s tou
krásnou chvílí
A budu mít svou tvář
opálenou
Na rádiu píseň svou
naladím
Na orosenou trávu se
posadím
Budu jen tak snít

O všem co můžu o
prázdninách mít
Léto se na nás usmívá
A ráno nikde stíny
nemívá
Já si ven můžu jen tak jít
Na modrým nebi bych si
přála být
Léto se na nás usmívá
A ráno nikde stíny
nemívá
Stačí jen vzhůru odlítnout
A svět si pěkně z výšky
prohlídnout
Pěkně z výšky
prohlídnout
I ty to musíš znát
že když se ránem

procházíš jak já
Znovu sny svýnacházíš
A víc paprsků nad hlavou
září
V rádiu začnou hrát
Ta píseň se mi vážně líbí
Sám už víš co s tou
krásnou chvílí
A budeš mít svou tvář
opálenou
Na rádiu píseň svou
naladím
Na orosenou trávu se
posadím
Budu jen tak snít
O všem co můžu o
prázdninách mít

**Až dočtete tento text, najděte si melodii písně a každé ráno si ji zazpívejte.
Ajestli Vás přepadnou nemilé situace, nebudou se třeba zdát tak problémové.**

At' se na Vás léto usmívá a ráno nikde stíny nemívá.

**Svojanoviny přejí svým čtenářům krásný čas prázdnin
i podzimu.**

B LAHOPŘEJEME

JUBILANTŮM

V ÚNORU *Heleně Nečasové,*

V BŘEZNU *Vladimíru Šudomovi,*

V DUBNU *Bořivoji Klímovi a Marii Petříčkové,*

V KVĚTNU *Marii Šudomové a Františce Kopecké,*

V ČERVNU *Dagmar Jurenové, Břetislavu Graciasovi a Jindřichu Olivovi,*

V ČERVENCI *Libuši Vorbové, Aleně Řezníkové, Marii Bačovské,*

Marii Korčákové a Miroslavu Báčovi 95letému, nejstaršímu občanovi

Svojanova,

V SRPNU *Karlu Hockovi, Marii Šudomové, Zdeňce Šudomové, Heleně Hockové
a Marii Michkové.*

ODEŠLI, VZPOMÍNÁME

Jiří Báča
Lubomír Žíla
František Brejcha
Karel Kleinbauer

Jaromír Růžička
Slavoj Bednář
Vilém Czaniecki
Marie Menšíková

www.mestyssvojanov.cz

Svojanoviny vychází od 1. 7. 2023/ročník dvacátý první

Redakce – Mgr. Petra Reslerová, Jana Bačovská, Mgr. Radka Kubínová

Adresa – Městys Svojanov, Svojanov 25, 569 73, IČO 277452, tel. 461 744 130

Číslo a den vydání – 1/1. 7. 2023, registrační číslo – 40/R9-124/99